

Bevarandeplan för Natura 2000-området

Fräkenkärret

LÄNSSTYRELSEN
Södermanlands län

Omslagsfoto: Per Folkesson

LÄNSSTYRELSEN
Södermanlands län

Natura 2000

Natura 2000 är ett ekologiskt nätverk av värdefulla naturområden inom EU. Utpekande av Natura 2000- områden bygger på krav som finns i EUs fågeldirektiv och art- och habitatdirektiv. Syftet är att hejda utrotning av vilda djur och växter och att hindra att deras livsmiljöer förstörs. Alla medlemsländer ska peka ut områden dels för fåglar som anges i EUs fågeldirektiv, dels för naturtyper och arter som anges i art- och habitatdirektivet. Genom utpekandet åtar sig länderna att de utpekade värdena i områdena ska bevaras långsiktigt. Natura 2000-nätverket är en av hörnstenarna i EUs arbete för att bevara biologisk mångfald. I fågeldirektivet och habitatdirektivet listas 170 naturtyper och sammanlagt cirka 900 växt- och djurarter som särskilt värdefulla. 90 av naturtyperna och drygt 100 av djur- och växtarterna i habitatdirektivets bilaga 1 och 2 finns i Sverige. Därtill häckar regelbundet cirka 60 av fågeldirektivets fåglar i vårt land.

Bevarandeplaner

För varje Natura 2000- område ska Länsstyrelsen ta fram en beskrivning. Detta ska göras i särskilda bevarandeplaner eller i en skötselplan om området även är naturreservat. I planen ska det finnas en beskrivning av området med bevarandesyfte, bevarandemål och beskrivningar av de naturtyper och arter som ska bevaras och bidra till gynnsam bevarandestatus. Hot mot Natura 2000-områdets arter och naturtyper, och behov av bevarandeåtgärder, t ex skydd eller skötsel, ska beskrivas. Informationen ska underlätta förvaltningen av området och tillståndsprövningar enligt miljöbalken.

Bevarandeplanen ska fastställas av Länsstyrelsen, som även är ytterst ansvarig för att målsättningen med området uppfylls. Bevarandeplanen ska revideras när ny kunskap tillkommer eller när förutsättningar för området ändras. Bevarandeplanen är inte ett juridiskt bindande dokument. För formell reglering av skydd eller skötsel kan andra beslut behövas, t ex skyddsbeslut för naturreservat. Föreskrifter enligt eventuella skyddsbeslut gäller parallellt med den tillståndsplikt som gäller inom Natura 2000.

Tillståndsplikt och samråd

För att inte skada naturvärden krävs tillstånd för verksamheter eller åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område. Det kan även gälla åtgärder utanför Natura 2000-området, om de kan påverka miljön i området. Detta regleras i miljöbalken (7 kap. 27-29§§). Då det kan vara svårt att avgöra vilka åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka naturvärden behöver man samråda med Länsstyrelsen före genomförandet. Vid skogsbruksåtgärder hålls samråd med Skogsstyrelsen. Mer information finns hos Länsstyrelsen, läs på webben eller kontakta en handläggare.

Kartor

Information om naturtypers utbredning och arter i ett enskilt område går att hitta med hjälp av kartverktyget Skyddad natur. Det kan nås på Naturvårdsverkets hemsida genom att söka på

”kartverket skyddad natur”. I kartverket söker du upp aktuellt område och klickar på namnet för mer information (se bilaga för användarhandledning).

Det finns även möjlighet att ladda ner naturtypskartan som shp-fil. Det görs på Miljödataportalen.

För mer information om Natura 2000:

Länsstyrelsens hemsida: www.lansstyrelsen.se/sodermanland eller telefon 010-22 340 00

Naturvårdsverkets hemsida: <http://skyddadnatur.naturvardsverket.se/>

Miljödataportalen: <http://mdp.vic-metria.nu/miljodataportalen/>

Bevarandeplan för Natura 2000-området SE0220213 Fräkenkärret

Kommun: Nyköping

Områdets totala areal: 140,9 hektar

Bevarandeplanen uppdaterad av Länsstyrelsen:

Bevarandeplanen fastställd av Länsstyrelsen: 2019-06-19

Markägareförhållanden: Statligt (Naturvårdsverket) och Region Sörmland

Regeringsbeslut, historik:

SPA: 1998-12-01, regeringsbeslut M98/4111/4, pSCI: 1998-12-01, SCI: 2005-01-01, SAC: 2011-03-01, regeringsbeslut M2010/4648/Nm

Naturtyper och arter som ska bevaras i området:

Naturtyper och arter enligt art- och habitatdirektivet samt fågeldirektivet:

3160 - Myrsjöar

7140 - Öppna mossar och kärr

9010 - Taiga

91D0 - Skogsbevuxen myr

1081 - Bredkantad dykare, *Dytiscus latissimus*

1386 - Grön sköldmossa, *Buxbaumia viridis*

A104 - Järpe, *Bonasa bonasia*

A108 - Tjäder, *Tetrao urogallus*

A127 - Trana, *Grus grus*

A236 - Spillkråka, *Dryocopus martius*

Bevarandesyfte

Det överordnade bevarandesyftet för Natura 2000-nätverket är att bidra till bevarandet av biologisk mångfald genom att bibehålla eller återskapa gynnsam bevarandestatus för de naturtyper och arter som omfattas av EU:s fågeldirektiv eller art- och habitatdirektiv. För det enskilda Natura 2000-området är det överordnade syftet att bevara eller återställa ett gynnsamt tillstånd för de naturtyper eller arter som utgjort grund för utpekandet av området.

Prioriterade bevarandevärden: Prioriterade bevarandevärden i området är de särpräglade våtmarksstråken med dess mosaik av öppet vatten och blöta kärr samt den olikåldriga barrskogen som omger våtmarken.

Motivering: Sjön och våtmarken är av stor betydelse som artrik fågelbiotop. Delar av taigan och den skogbevuxna myren har naturskogskaraktär och hela skogsområdet bidrar till värdefulla ekotoner mot strand och kärrkanter.

Prioriterade åtgärder: Området ska få utvecklas mot att få en naturskogsartad karaktär med hög andel död ved och god kontinuitet i trädsiktet, samt få utveckla sina myrkomplex till att få en naturlig karaktär. Även vissa naturvårdsinsatser kommer troligtvis bli nödvändiga på grund av dagens brist på naturliga störningar, främst för att gynna naturvärden knutna till triviallöv och tall, samt för att förhindra igenväxning av de öppna kärren.

Beskrivning av området

Natura 2000-området Fräkenkärret är beläget strax söder om sjön Likstammen i Nyköpings kommun och omfattas av ett naturreservat med samma namn. Området är av riksintresse för naturvård i länet. Kärret som gett namn till området är egentligen en igenväxande sjö som dämades i slutet av 1800-talet, bland annat för att reglera driften av Torpesta kvarn. Kvarnverksamheten lades ner på 1940-talet, men dammanläggningen används än idag för viss vattenreglering i syfte att upprätthålla en jämn och lämplig vattennivå i kärret. Fräkenkärret ligger i den södra delen av avrinningsområdet "Utloppet av Likstammen" och är en del av Svärtaåns vattensystem. Sjön avrinner åt väster till Kvarndammen och vidare norrut till Likstammen via Torpesta kvarn.

Kärret ligger centralt i området och omges av en bård av våtmarksstråk som i sin tur omges av barrträdsdominerad skogsmark som varierar i bonitet och sammansättning. På vissa ställen har skogen naturskogskaraktär medan andra delar är unga och påverkade av skogsbruk. I den opåverkade skogen växer bland annat knärot, vilket är en art som minskat kraftigt i länet i takt med naturskogarnas tillbakagång. På flera platser har även grön sköldmossa påträffats, en art som kräver kontinuitet av död grov gammal granved. I områdets södra del finns två nyckelbiotoper där både gammelgranslav och granticka har påträffats. Det förekommer äldre brandspår inom en del av skogsmarken. Under 2015 genomfördes en naturvårdsbränning i den norra delen av naturreservatet, i syfte att skapa ny död ved, gynna lövuppslag och gamla tallar.

Sjösystemet med småvattnen och våtmarkerna, som går i snirklande stråk från norr till söder, sätter sin prägel på området och en stor del av områdets naturvärden finns knutna till dessa miljöer. Huvuddelen av den vitmossedominerade marken är mycket sank, med gungflypartier som kan vara förrädiska att ta sig ut på. Vegetationen domineras av starr, det finns bland annat en stor förekomst av den i länet sällsynta strängstarren. Även inslag av flera arter som är typiska för blöta dymosskärr, som dyblad, hästsvans och dybladträ kan hittas i området.

Kärrets speciella morfologi och dess mosaik av gungfly, öppet vatten och skog erbjuder värdefulla habitat för många fåglar. Inom området häckar och födosöker många fågelarter som är känsliga för störning. Sedan slutet av 1990-talet häckar tranor häckar i området och även sångsvan har tillfälligt häckat. Andra arter som rapporterats från området är storlom, fiskgjuse, pärluggla, grönbena, spillkråka, gröngöling samt mängder av grågäss och kanadagäss. Efterhand som de olika skogsbestånden runt våtmarken får åldras kommer hela området att utveckla höga naturvärden och med tiden få en naturskogspräglad karaktär.

Vad kan påverka negativt

Se under respektive naturtyp och art.

Bevarandeåtgärder

Förutom vad som i övrigt gäller enligt Miljöbalken och annan miljölagstiftning krävs det tillstånd för att bedriva verksamheter eller vidta åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön eller störa utpekade arter i ett Natura 2000-område (7 kap 28§ Miljöbalken). Tillstånd krävs inte för verksamheter och åtgärder som direkt hänger samman med eller är nödvändiga för skötsel och förvaltning av området.

Skydd: Strandskydd gäller enligt 7 kap. 13–18 §§ Miljöbalken. Fräkenkärret omfattas av 100 meter strandskydd.

Skötsel: Områdets kärr-och barrskogsmiljöer ska få utvecklas mot att få en naturskogskaraktär med hög andel död ved och hög trädkontinuitet, samt få utveckla sina myrkomplex till att få naturlig karaktär. Inom det stora området finns flera naturvärden som kan gynnas genom skötselåtgärder som bränning och/eller selektiv gallring.

I lövrika barrskogspartier med yngre-medelålders barrträd kan lövgynnande skötselinsatser göras genom att yngre granar som tränger lövet ringbarkas, eller fälls. Intill redan brandpräglade barrskogar, framförallt i yngre och medelålders tall-och barrblandskogar kan naturvårdsbränning vara en gynnsam åtgärd. Inom de kartlagda nyckelbiotoperna och i övriga partier med stor mängd död ved ska skogen lämnas orörd.

Inom de öppna kärren och gungflyna sker en igenväxning som behöver stävjas. Beroende på läge och typ av igenväxning kan någon form av röjning, slätter eller bränning behöva göras inom dessa delar. Ett visst busk-och ungträdsskikt är dock värdefullt för många fågelarter, framförallt bör skiktade brynzoner bevaras. Vattenståndet inom myrsjösystemet måste fortsatt hållas stabilt.

Bedömningsunderlaget är något bristfälligt vad gäller naturtypen myrsjöar (3160), och en undersökning av vattenkvalitet är önskvärd för att ge kunskap om näringsstatus. Även bedömningsunderlaget vad gäller bredkantad dykare (1081) är något bristfälligt. En inventering av arten inom området är önskvärd för att ge kunskap om artens population i området.

Bedömningsunderlaget är svagt vad gäller beskrivning av naturtyperna taiga (9010) samt skogsbevuxen myr (91D0) i området. Endast inom nyckelbiotoperna finns utförliga beskrivningar av strukturer som ålder, trädfördelning och förekomst och kvalitet av död ved. En komplettering av art-och områdesbeskrivningar bör göras för övriga delområden av taiga samt skogsbevuxen myr. För att underlätta uppföljning bör typiska arter dokumenteras för respektive naturtyp.

Bedömningsunderlaget är också något svagt vad gäller några av fågelarterna. Behov av artinventering och andra bevarandeåtgärder för fåglar beskrivs under kapitlen för respektive art.

Uppföljning av naturtyper och arter

Länsstyrelsen ansvarar för att uppföljning av bevarandemål genomförs. Uppföljningen ska ske enligt de manualer för skyddade områden som har tagits fram av Naturvårdsverket. Mätbara mål, så kallade målandikatorer, ska registreras i databasen SkötselDOS. Dessa målandikatorer följs sedan upp. Målsättningen är att kunna se om de bevarandemål som satts upp i bevarandeplaner och skötselplaner uppfylls, att skötseln fungerar och att Natura 2000 - naturtyperna och arterna har gynnsamt tillstånd.

Naturtyper och arter enligt art- och habitatdirektivet samt fågeldirektivet:

3160 - Myrsjöar

Areal: 21,59 hektar. Arealen fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

Fräkenkärret är ursprungligen en dämjd sjö som tidigare tjänat driften vid Torpesta kvarn. Den igenväxande kvarndammen är en labyrintlik mosaik av gungflyn och öppna vattenspeglar med brunfärgat (humöst) vatten. Vattenvegetationen är i många avseenden karakteristisk för myrsjöar med arter som trådstarr, dvärgigelknopp och vit näckros. Här finns också kransalgen papillsträfs samt arter som vanligen återfinns i mer näringsrika vatten, exempelvis stor andmat, vattenaloe och uddnate, där den senare är rödlistad som nära hotad. Det stora inslaget av näringsgynnade arter indikerar ett vatten med högre näringshalt än normalt för sjötypen. Uppgifter saknas om kärrets vattenkvalitet. Avrinnande vatten har förhållandevis högt pH-värde (7,3) och alkalinitet (0,33 mekv/l).

Fågellivet är artrikt och här häckar bland annat de för myrsjöar typiska arterna knipa och sångsvan. Här förekommer också trana, storlom, vigg, snatterand, kricka, storskrake, grågås med fler arter. Bredkantad dykare har sin hemvist i kärret och det finns även en rik sländfauna i området. Uppgifter om förekommande fiskarter saknas.

Fräkenkärret utgör inte någon vattenförekomst men tillhör kategorin som inom vattenförvaltningen kallas övrigt vatten (EU_CD NW653500-158001). Klassning av ekologisk status saknas (källa: VISS).

Bevarandemål

Myrsjöar ska vara naturligt lågproduktiva och ha intakt hydrologi i strandzonen. Sjöarna ska ha god ekologisk status. Vattnet ska vara brunfärgat, ha ett naturligt lågt pH-värde och det ska finnas inslag av en karaktäristisk gungflyvegetation. Där myrsjöarna omges av skog, ska denna ha skoglig kontinuitet. Vattnet ska hysa karakteristiska arter som vit näckros, trådstarr och dvärgigelknopp. Det ska finnas inslag av typiska arter som knipa och sångsvan. Arealen myrsjöar (3160) i Natura 2000-området ska inte minska från sin nuvarande areal på cirka på cirka 21,6 hektar.

Negativ påverkan

- Dikning av omgivande våtmark och gungfly som kan förändra hydrologin i området.
- Skogsbruk inklusive avverkning, markavvattning och skyddsdikning kan leda till ökad belastning av näring, humusämnen, partiklar och leda till förändrad hydrologi, lokalklimat och struktur i strandzonen samt igenväxning av öppna vattenytor.
- Reglering av vattennivå eller annan förändring av hydrologin som resulterar i sänkning, överdämning och/eller minskad vattenståndsamplitud och därmed kan leda till erosion, försumpning och/eller igenväxning i strandzonen.
- Regleringskonstruktioner som utgör vandringshinder.
- Utsläpp av föroreningar från punktkälla, exempelvis avlopp, industri, täkt eller annan verksamhet riskerar att försämra vattenkvaliteten.
- Infrastrukturanläggningar i tillrinningsområdet kan orsaka grumling och utsläpp av miljöfarliga ämnen. Broar och vägtrummor över in- och utflöden kan orsaka vandringshinder.
- Exploatering av strandområdet är negativt för möjligheten att upprätthålla naturliga strandmiljöer och riskerar att öka framtida efterfrågan om översvämningsskydd.

- Kalkning av omgivande våtmarker förändrar de fysiska och kemiska förutsättningarna för strandmiljöernas naturligt förekommande arter. Kalkning av naturligt sura (icke antropogent försurade) tillflöden och sjöar påverkar förutsättningarna för arter som är anpassade till naturligt sura förhållanden.
- Försurning – antropogen belastning av försurande ämnen kan innebära en onaturlig sänkning av sjöns pH-värde.
- Fiske som är ensidigt mot vissa arter eller som är för hårt i förhållande till sjöns naturliga produktionsförmåga.
- Utsättning av för området främmande arter eller fiskstammar kan ändra konkurrensförhållanden, sprida smitta och/eller orsaka genetisk kontaminering.

Bevarandetillstånd

Flera arter typiska för myrsjöar förekommer, men kärret förefaller även ha ett betydande inslag av mer näringsgynnade arter. Även kunskap om sjöns vattenkvalitet saknas. Bevarandetillståndet för naturtypen myrsjöar (3160) inom Natura 2000-området Fräkenkärret bedöms därför som okänt.

7140 - Öppna mossar och kärr

Areal: 22,72 hektar. Arealen fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

Naturtypen förekommer runt de öppna vattenytorna i områdets centrala och norra delar samt i ett långsmalt stråk i sydöstra kanten. Samtliga delområden omges helt eller delvis av barrträdsdominerad skogsmark av olika åldrar.

Marktypen är fuktig-blöt och vitmossedominerad och stora delar av områdena utgörs av gungflypartier eller sankade kärr. På småholmarna (delvis också bestående av gungfly) och några av uddarna som ligger ute i det öppna vattnet finns starkt igenväxande partier där bland annat ung björk och buskar börjat ta över, i övrigt är ytorna till stor del öppna. Vegetationen domineras av starr, det finns bland annat en stor förekomst av den i länet sällsynta strängstarr. Även inslag av flera arter som är typiska för blöta dymosskärr, som dyblad, hästsvans och dybladträ kan hittas i området.

Kärrets speciella morfologi och dess mosaik av gungfly, öppet vatten och skog erbjuder värdefulla habitat för många fåglar. Inom området häckar och födosöker många fågelarter som är känsliga för störning. Sedan slutet av 1990-talet häckar tranor i området och sångsvan har tillfälligt häckat inom området. Andra arter som rapporterats från området är storlom, fiskgjuse, pärluggla, spillkråka och havsörn ses ofta flyga över det öppna vattnet.

Hydrologin inom naturtypen är sedan lång tid påverkad av den dämning av sjön som gjordes i slutet av 1800-talet. Dammen används idag inte för vattenkraft eller kvarndrift men har en stor betydelse för att bibehålla stabil vattennivå i området, och kan på så vis utgöra en konstruerad men viktig förutsättning för att de blöta och öppna kärrdelarna bibehålls. Det skulle vara intressant att undersöka om en årstidsanpassad reglering skulle kunna göras inom området, att skapa tillfälliga svämningar och liknande.

Bevarandemål

Naturtypen öppna mossar och kärr (7140) ska vara hydrologiskt- och kemiskt opåverkade av antropogena ingrepp och naturtypens utveckling ska präglas av naturliga processer. Dock är den dämning som påverkar sjön och omgivande kärr i Natura 2000-området Fräkenkärret snarast en förutsättning för att hindra naturtypen från igenväxning, och bör därför tillåtas att vara kvar. Myrslätter får bedrivas i naturtypen. Ett glest trädskikt får finnas i naturtypen, men krontäckningen av träd högre än 3 meter får inte överstiga 30 %. Torvtäcket är normalt minst 30 centimeter djupt, men kan vara tunnare. Naturliga strukturer, som höljor, kärr, gungflyn är viktiga att bevara för att vegetationstyper och arter knutna till naturtypen ska kunna fortleva inom området. Typiska och karaktäristiska arter av mossor och kärlväxter som exempelvis praktvitmossa, rufsvitmossa och strängstarr ska vara vanligt förekommande. Flera typiska fågelarter ska finnas inom området. Arealen av naturtypen öppna mossar och kärr (7140) i området ska inte minska från nuvarande areal på cirka 22,7 hektar.

Negativ påverkan

- Fortsatt igenväxning av öppna ytor då detta medför en gradvis minskning av naturtypen och dess särskilda mark- och vegetationskaraktär.
- Sänkning av vattennivån i kärret via den damm som finns belägen i norra delen av området.
- Skogsbruk som avverkning och gallring av fastmarksholmar och buffertzoner i eller i anslutning till området kan förändra naturtypens hydrologi, lokalklimat, samt struktur i övergångszonen mellan myren och fast mark.
- Kraftig avverkning och markberedning i direkt angränsande område, vilket kan medföra näringsläckage till myren.
- Dikning inom området eller i dess tillrinnings-/avrinningsområde, vilket påverkar hydrologi, torvbildning och vegetation.

- Plantering av skog.
- Avlägsnande av död ved eller torrträd då detta innebär en minskning av viktiga substrat för lavar, insekter och svampar.
- Kalkning och skogsgödsling inom området eller dess direkta närhet, vilket påverkar hydrokemi och växtsammansättning.
- Ökad våtdeposition av kväve som gör att naturtypens vegetationssammansättning förändras.
- Torvtäkt i objektet eller i intilliggande öppna myrar.
- Exploatering i form av vägar, stigar, bebyggelse eller andra anläggningar.
- Körning av tunga skogsmaskiner över myren på otjälad mark.

Bevarandetillstånd

Bevarandetillståndet för naturtypen öppna mossar och kärr (7140) inom Natura 2000-området Fräkenkärret bedöms för tillfället som okänt. Naturtypstypiska och karakteristiska arter för naturtypen, exempelvis arten dybläddra, har påträffats inom naturtypen. Hydrologin i området har under en lång tid varit påverkad i form av en dämning i området, vilket den fortfarande är, men denna dämning har en stor betydelse för att bibehålla en stabil vattennivå i området. Detta utgör en konturerad, men viktig förutsättning för att de blöta och öppna kärrdelarna bibehålls i området. Igenväxning av buskar och unga träd förekommer dock i delar av den öppna våtmarken trots att vattennivån i dammen hålls stabil, detta kommer kräva restaureringsinsatser i form av röjning eller liknande, åtminstone på sikt

9010 - Taiga

Areal: 50,18 hektar. Arealen fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

Naturtypen taiga i Natura 2000-området Fräkenkärret förekommer i ett par större sammanhängande delområden, dels i norra-nordöstra delen runt kärret, och dels i ett stråk i sydvästra delen av området. Utöver dessa förekommer ett par små partier av äldre barrskog insprängda i de övriga, yngre skogsmarkerna inom området. Gran dominerar trädskiktet överlag, men det finns också tallpräglade bestånd och barrblandskogar. Även inblandning av lövträd som björk, asp eller sälg förekommer av olika grad inom bestånden. Nästan all skogsmark har kantzoner mot öppna kärr eller myrstrand.

Det södra barrskogsstråket utgörs av två registrerade nyckelbiotoper som utgörs av gammal, delvis senvuxen grandominerad skog som har allmän, bitvis rikliga mängder av död ved i form av lågor och högstubbar eller torrträd. Den döda veden består främst av granved, men även gamla tallågor förekommer allmänt i vissa delar. Lövskiktet utgörs huvudsakligen av vårtbjörk, men det förekommer även mindre inslag av äldre asp, sälg och lind.

Det finns flera små brandpräglade skogar inom området, som bär spår av gammal skogsbrand. Under 2015 genomfördes en naturvårdsbränning av ett cirka 13 hektar stort barrblandskogsområde i den norra delen av naturreservatet, i syfte att skapa ny död ved, gynna tallar samt lövuppslag. Efter branden dök svedjenävor upp i det förnareducerade, brända markskiktet och många hackspettar har observerats födosöka i den döende veden. Det finns yngre tall- och barrblandskogar i anslutning till taigan som kan vara lämpliga att utföra ytterligare naturvårdsbränningar i.

Inom taigans olika biotoper finns arter som är knutna till både fattigare och näringsrikare markslag och såväl löv- som barrträd. På flera platser inom naturtypen har arten grön sköldmossa påträffats, en art som kräver kontinuitet av död grov gammal granved. Även marksvampar som grangräticka och dropptaggsvamp, vilka visar på kontinuitet av gamla träd i form av både tall och gran, har hittats i området. Inom de två nyckelbiotoperna i områdets södra del finns också fynd av både gammelgranslav och granticka. Av vedsvampar finns relativt få fynd dokumenterade, men med tanke på de rika vedstrukturer som finns beskrivna för nyckelbiotoperna bör här även finnas en utvecklad vedsvampsflora. Om detta området får utvecklas mot att få en naturskogs karaktär med hög andel död ved och god trädkontinuitet, där eventuella störningar som naturvårdsbränning tillåts, har även de medelålders barrbestånden all möjlighet att utveckla höga naturvärden.

Bevarandemål

Arealen taiga (9010) i Natura 2000-området Fräkenkärret ska inte minska från sin nuvarande areal på cirka 50,2 hektar. Skogen ska ha naturskogs karaktär med bevarad flerskiktning och ett stort inslag av äldre träd, både grova och senvuxna träd. Död ved av olika åldrar ska finnas allmänt. Trädskiktet ska domineras av gran eller tall och andra viktiga inslag i naturtypen är lövträd såsom björk, asp, rönn eller sälg. Det ska finnas tillräcklig förnygring av tall och lövträd, framförallt asp, i området, för att de unga träden på sikt ska kunna ersätta de äldre. Skogen ska i första hand utvecklas genom naturliga processer och småskaliga störningar som åldrande, avdöende, insektsangrepp, brand och storm. I syfte att bevara och utveckla naturvärden knutna till tall och löv kan lågintensiv naturvårdsbränning vara en värdefull skötselåtgärd, framförallt i yngre-medelålders barrskog och i närheten av redan brandpräglad skog. Skogen ska hysa en hög biologisk mångfald av kärlväxter, mossor, lavar, svampar, fåglar och skalbaggar. Flera typiska arter för naturtypen ska förekomma i området.

Negativ påverkan

- Alla former av skogsbruk i eller i direkt anslutning till området vilket ger försämrad åldersvariation, minskar utveckling av död ved och fragmenterar området.
- Stora avverkningar i angränsande område, vilket förändrar ljusinsläpp och mikroklimat i kantzoner samt försvårar spridning av arter.
- Markberedning och dikning i området eller intill som förändrar markhydrologin inom området och kan påverka vattenkvaliteten i angränsande kärr.
- Anläggande av vägar (även skogsbilvägar) eller järnvägar
- Borttagande av död ved, vilket ger en minskning av viktiga substrat för lavar, svampar, insekter, mossor och många fågelarter.
- Nedfall av försurande ämnen.
- Gödsling och kalkning av mark och vegetation, vilket skadar trädlevande lavar och kan förändra markkemi och växtsammansättning.
- All form av exploatering som bebyggelse, master etcetera vilket fragmenterar området och minskar förekomsten av värdefulla biotopstrukturer.
- Körning genom området med skogsbruksmaskiner eller andra tunga fordon på otjälad mark så att markyta och vegetation skadas.

Bevarandetillstånd

Bevarandetillståndet för naturtypen i Natura 2000-området Fräkenkärret bedöms som gynnsamt. Bedömningsunderlaget (beskrivning av arter och strukturer) är dock något svagt för de norra-centrala delarna av taigan och det saknas information om vedsvampar. En inventering är önskvärd och underlättar för fortsatt uppföljning av området.

91D0 - Skogsbevuxen myr

Areal: 5,64 hektar. Arealen fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

Naturtypen finns koncentrerad i södra änden av området. Skogen utgörs av en småluckig björkrik granskog på fuktig torvmark. Flera av träden står på socklar och tuvbildningen är utbredd. Det finns även inslag av tallar, varav en del äldre grova. Många av granarna är senvuxna och det finns viss skiktning. Död barrved förekommer mycket sparsamt, främst i form av torrgranar, men det finns bitvis ganska gott om klena strukturer av död björkved. Bottenskiktet består av en mosaik av vitmossor och friskmarksmossor som husmossa och även fältskiktet växlar mellan lingonris och sumpskogsarter som tuvull, skvattram och rosling samt olika starrarter. Skogen har karaktär av gransumpskog och uppfattas som ett mellanläge mellan taiga och skogsbevuxen myr. Luckigheten är antagligen skapad av äldre plockhugningar.

Bevarandemål

Naturtypen skogsbevuxen myr ska ligga på fuktig - blöt torvmark med opåverkad hydrologi och naturligt näringsfattiga – intermediära näringsförhållanden som medger ett stabilt eller tillväxande torvtäcke. Torvdjupet ska vara minst 30 centimeter djupt, men kan variera mycket inom ett område och övergångar mot sumpskog som definieras som exempelvis taiga eller lövsumpskog kan förekomma inom naturtypen. Vanliga trädslag är glasbjörk, tall och gran. Krontäckningen ska vara minst 30 %. Den skogsbevuxna myren ska ha naturskogskaraktär, den ska vara olikåldrig och ha inslag av senvuxna, gamla träd, död ved och en naturlig föryngring. Främmande trädslag ska inte förekomma.

Intern dynamik och naturliga processer ska styra skogens och torvmarkens utveckling, vilket innebär att skogen ska få utvecklas mot att få en naturskogsartad karaktär med hög andel död ved och hög trädkontinuitet. Förekomsten av skogliga strukturer som död ved bör sättas i relation till det enskilda beståndet, varför exempelvis glesa tallbevuxna myrar kan vara naturligt fattiga på exempelvis lågor. Naturtypen ska ha en speciell biologisk mångfald av kärlväxter, mossor och fåglar. Fält- och bottenskiktet ska präglas av ris, halvgräs och vitmossor. Typiska arter för naturtypen ska förekomma. Arealen skogbevuxen myr ska inte minska från sin nuvarande areal 5,6 på cirka hektar.

Negativ påverkan

- Avverkning, gallring och röjning inom området som minskar åldersspridning, förekomst av äldre träd samt fragmenterar området.
- Större avverkningar i angränsande skogsområden, vilket kan påverka områdets hydrologi och förändra mikroklimatet i gränsområdet.
- Dikning, markberedning och annan avvattning inom och i närheten av området, vilket inverkar negativt på hydrologin och kan förändra hydrokemin.
- Avlägsnande av död ved eller torrträd då detta innebär en minskning av viktiga substrat för lavar, insekter, svampar och fåglar.
- Ökad våtdeposition av kväve som gör att naturtypens vegetationssammansättning kan förändras eller skadas.
- Torvtäkt i objektet eller i intilliggande öppna myrar.
- Exploatering i form av vägar, stigar, bebyggelse, master eller andra anläggningar.
- Körning av tunga skogsmaskiner över myren på otjälad mark, vilket kan förändra hydrologi och skada växtlighet.
- Skogsgödsling och kalkning i eller i närheten av området, vilket har negativ inverkan på den naturliga vegetationen, framförallt moss- och lavflora.

Bevarandetillstånd

Bevarandetillståndet för naturtypen inom Natura 2000-området Fräkenkärret bedöms som gynnsamt, då det finns en del gamla träd i trädskiktet, samt viss skiktning. Inom naturtypens utbredning i området finns det även bitvis gott om död ved av olika slag.

1081-Bredkantad dykare, *Dytiscus latissimus*

Artens förekomst är fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

Bredkantad dykare är ett utpräglat rovdjur både som larv och vuxen. Den huvudsakligen nattaktiva skalbaggen har god flygförmåga och kan sprida sig mellan sjösystem på flera kilometers avstånd. Bredkantad dykare förekommer i oligotrofa-mesotrofa sjöar samt i djupare dammar, torvgravar och myrgölar. Den påträffas både i klarvattensjöar och mer humösa (brunfärgade) vatten. Arten föredrar sjöar med tät strandvegetation, ofta av högväxta starrar och sjöfräken, i kombination med stora vegetationsfria vattenpartier. Bredkantad dykare återfinns vanligtvis i de yttre delarna av strandvegetationen. I södra Sverige hittar man vanligtvis arten i näringsfattiga sjöar, längre norrut ökar andelen fynd i mera näringsrika sjöar.

Parning sker på våren och äggen kläcks efter cirka två veckor. Larven utvecklas i vattnet där den till stor del livnär sig på nattsländelarver och växer snabbt. Efter fyra till sex veckor förpuppas larven i en hålighet i marken. Pupporna kläcks främst under försommaren.

För Fräkenkärret finns observationer av bredkantad dykare från 2007.

Den bredkantade dykaren är fridlyst enligt Artskyddsförordningen (SFS 2007:845), enligt paragraf: 4 och 5.

Bevarandemål

Bredkantad dykares livsmiljö med tät strandvegetation och vegetationsfria vatten ska förekomma och bevaras. Arten ska förekomma i en livskraftig population.

Negativ påverkan

- Enstaka populationer kan missgynnas eller slås ut av övergödning, igenfyllning av vattensamlingar och dränering/vattenuttag.

Bevarandetillstånd

Bevarandetillståndet för arten inom Natura 2000-området Fräkenkärret bedöms som okänt, eftersom kunskapen om artens population i området är bristfällig.

1386 - Grön sköldmossa, *Buxbaumia viridis*

Artens förekomst är fastställd i regeringsbeslut.

Beskrivning

Grön sköldmossa har ett mycket anspråkslöst vegetativt stadium och det är i stället den gröna, skaftade sporkapseln som ger mossan dess karaktäristiska utseende. Arten har en vid världsbredning men är sällsynt i Norden. I Sverige är den vanligast i Uppland, Sörmland och Östergötland samt i området väster om Vänern. Till skillnad från flertalet andra arter typiska för grov gammal granved är utbredningen sydlig och arten förekommer knappast alls ovanför norrlandsgränsen. Arten växer på multnande stammar och stubbar på frisk – fuktig mark, främst i barrskog. Substratet är i regel granved som är riktigt murken och mjuk, men den förekommer även på ved av tall och diverse lövträd. Vanligtvis finns endast några få sporkapslar på varje låga. De substrat som mossan föredrar är relativt kortlivade och därför är det viktigt att det finns en kontinuerlig tillgång på lämplig ved inom spridningsavstånd på varje lokal. Arten förväntas normalt kunna sprida sig som mest en meter vegetativt, och effektivt en kilometer med sporer under en tioårsperiod.

Fynd av grön sköldmossa finns rapporterade på ett par ställen inom området och inom taigans utbredningsområden finns god förekomst av granlågor samt rötade träd. Fynden är från 1992, 1993 respektive 2008 (Artportalen).

Bevarandemål

Målet för grön sköldmossa är att tillräcklig mängd lämpliga substrat i form av död ved ska finnas i området. Det gäller dels lågor av främst gran, men även murkna stubbar under nedbrytning. Då substraten är relativt kortlivade är kontinuerlig tillgång på död ved en förutsättning för att grön sköldmossa ska behålla gynnsamt tillstånd i området. Mängden död granved får inte minska i omfattning.

Negativ påverkan

- All form av skogsavverkning och minskad tillgång på död ved av gran och av rätt dimensioner och nedbrytningsgrad
- Kraftiga stormfällningar som medför generationsglapp av gammal gran
- Låga numerär av arten i området, vilket ökar risken att den slås ut av tillfälliga händelser.
- Områdets ringa areal, vilket innebär en viss risk för att substrat i tillräcklig mängd för artens fortlevnad under vissa perioder inte kommer att finnas.

Bevarandetillstånd

Beskrivningarna av art- och substratförekomst inom barnaturtyperna är kortfattade, men grov gran och grova lågor förekommer allmänt åtminstone inom nyckelbiotoperna och hela området är skyddat från skogsbruk, vilket talar för artens fortlevnad. Bevarandetillståndet för arten inom Natura 2000-området Fräkenkärret bedöms dock som okänt då en uppföljande inventering av arten och substratkvaliteten är önskvärd.

A104 - Järpe, *Tetrastes bonasia*

Artens förekomst är fastställd i regeringsbeslut.

Beskrivning

Järpen vill ha tät skog med föryngring av främst gran och med inblandning av al, björk och asp. Hög markfuktighet och förekomst av surdråg, alkärr och bäckar gynnar arten. Lövträdsandelen i reviret bör överstiga 10 % för att området skall accepteras. En viktig och begränsad vinterfödoresurs är alknoppar, alhången samt björknopp, och i omedelbar anknytning till födan krävs dessutom skydd i form av grantätningar. Järpen är en extrem stannfågel inom sitt revir om 25–50 hektar. I starkt fragmenterade skogslandskap på mindre än 25 hektar saknas i allmänhet järpen. Ungfågelspridningen kan röra sig om i storleksordningen någon eller några kilometer. När ett par har etablerat sig på en plats stannar de där så länge biotopen är intakt. Liksom hos övriga skogshöns är god tillgång på insekter mycket viktig för kycklingarnas överlevnad. Den svenska populationen har uppskattats till drygt 100 000 par. Arten har minskat kraftigt under den senaste 40-årsperioden.

Bevarandemål

Järpe skall häcka i området, med viss naturlig variation.

Negativ påverkan

- Intensivt och storskaligt skogsbruk, vilket skapar ett starkt fragmenterat skogslandskap.
- Skogsbruksåtgärder som skapar likåldriga, monokulturella bestånd. Järpen missgynnas av röjning, gallring och avverkning där unga granar och lövträd inte sparas i tillräcklig omfattning.
- I södra Sverige har lokala förekomster försvunnit efter avverkning av alsumpskog.

Bevarandeåtgärder

Undvik skogliga åtgärder i surdråg och blivande kantzoner. Spara lövträd (särskilt al och björk) spritt eller i grupper och lämna hänsynsytor med gran, al och björk mot uppvuxen skog. Lämna funktionella kantzoner med gran och lövträd mot bäckar, sumpskogar, sjöar och myrar. Spara löv som kommer upp, till exempel vid vändplaner, i kanten av skogsbilvägar, övergivna odlingar och liknande. Återställ dikade sumpskogar genom att täppa igen diken.

Järpe är upptagen i Fågeldirektivet och Bernkonventionens bilaga III. Typisk art i naturtyperna taiga (9010), skogsbevuxen myr (91D0) och lövsumpskog (9080).

Bevarandetillstånd

Bevarandetillståndet för arten inom Natura 2000-området Fräkenkärret bedöms som okänt eftersom kunskap saknas om artens förekomst från området och inventering behövs.

A108 - Tjäder, *Tetrao urogallus*

Artens förekomst är fastställd i regeringsbeslut.

Beskrivning

Tjädern kräver större sammanhängande skogsområden för att den skall finnas i livskraftiga bestånd. I dessa måste ett flertal villkor vara uppfyllda. Således kräver arten under vintertid förekomst av äldre successionsfaser av talldominerade skogar (äter tallbarr och tallskott), medan den sommartid påträffas i mycket varierande marker, allt från gammal bärrik skog (bland annat är blåbärsris viktigt) som till nyupptagna hyggen. Förekomsten av våtmarker är en mycket betydelsefull faktor, då hönan under den tidiga våren till stor del livnär sig på späda skott av tuvull. Tillgången på proteinrika blad, blommor och frön bestämmer till stor del hönans möjlighet att producera ägg. Våtmarker är dessutom en viktig biotop för kycklingarna, som under de första levnadsveckorna livnär sig på insekter. Tjädern är en stannfågel. Arten rör sig normalt inom ett område i storleksordningen 25 kvadratkilometer.

Bevarandemål

Det ska finnas goda möjligheter för tjäder att häcka i området.

Negativ påverkan

Storskaligt skogsbruk. Det allvarligaste hotet mot tjäder i skogsbrukslandskapet är de förändringar som skett och fortfarande sker på landskapsnivå, exempelvis fragmentering och tillkomsten av stora arealer med monokulturer av tall och gran som aldrig tillåts bli biologiskt mogna.

Bevarandeåtgärder

Tjäder är som mest känslig under häckningsperioden och störning eller habitatförlust vid lekplatser bör undvikas. Gynna lövträd, särskilt asp, och lämna hänsynsträd i form av grupper av tallar, aspar och kjolgranar.

Tjäder är upptagen i Fågeldirektivet och Bernkonventionens bilaga III. Typisk art inom naturtyperna taiga (9010) och skogsbevuxen myr (91D0).

Bevarandetillstånd

Bevarandetillståndet för arten inom Natura 2000-området Fräkenkärret bedöms som okänt eftersom det saknas kunskap om arten från området och inventering behövs.

A127 - Trana, *Grus grus*

Artens förekomst är fastställd i regeringsbeslut.

Beskrivning

Tranan är en mycket stor våtmarksfågel som håller både hals och ben utsträckta i flykten. Tranan häckar på sanka sjö- eller havsstränder, våta myrmarker, vattensjuka hyggen omgärdade av sumpskog, vid större slättsjöar, i öppna kärr, i sänkta sjöar och vid andra större eller mindre våtmarker. Ett gemensamt krav, oavsett val av habitat, är att tranorna har möjlighet att bygga boet oåtkomligt för marklevande rovdjur, det vill säga alltid omgärdat av vatten. Under häckningstid lever tranorna av rötter, skott och andra vegetabilier samt insekter, blötdjur, grodor, småfisk med mera.

Det nuvarande beståndets storlek i landet uppskattas av svensk fågeltaxering till mellan 15 000 och 25 000 häckande par vilket innebär 20–38 % av den europeiska populationen. Tranan blir könsmogen vid tre till sex års ålder. Innan könsmognaden för ungfågeln en kringfläckande tillvaro och samlas ofta i stora flockar. De övervintrar i Sydvästeuropa, främst i Spanien, men även i Portugal och Frankrike samt i Nordafrika.

Bevarandemål

Trana skall häcka i området, med viss naturlig variation.

Negativ påverkan

- Störningar vid häckningen av rovdjur eller friluftsliv.
- Minskning av lämpliga födosökningsplatser.

Bevarandeåtgärder

Restaurering av våtmarker i skogslandskapet gynnar i många fall arten. Skötselåtgärder bör utföras under tider på året när det inte står häckande fåglar. Inventeringar i syfte att bedöma artens förekomst/status i området för att fastställa eventuell häckning.

Trana är upptagen i Fågeldirektivet, Bernkonventionens bilaga II, Bonnkonventionens bilaga II, AEWA och CITES bilaga A.

Bevarandetillstånd

Bevarandetillståndet för arten inom Natura 2000-området Fräkenkärret bedöms som gynnsamt då troliga häckningar årligen rapporteras från lokalen.

A236 - Spillkråka, *Dryocopus martius*

Artens förekomst är fastställd i regeringsbeslut.

Beskrivning

Spillkråkan behöver tillgång på lämpliga häckningsplatser, främst i form av grov asp, tall eller bok. Den kräver också tillgång på lämplig föda i form av vedlevande insekter och myror. Dessa är ofta knutna till gammal och grov samt död ved. Det är därför viktigt att områdets lämpliga boträd främst asp men även de grövre ädellövträden sparas. Spillkråkan är något av en nyckelart i boreala och nemoboreala skogsekosystem genom att den årligen producerar ett stort antal bohål lämpliga för större hålhäckande fåglar och däggdjur som inte själva förmår mejsla ut sitt bo. Det svenska beståndet uppskattas till 20 000–30 000 par. Spillkråkan är en stannfågel som under sommarhalvåret i södra Sverige födosöker över arealer i storleksordningen 100 hektar. Vintertid rör sig arten över större områden. Spillkråka är rödlistad som nära hotad (NT) enligt den svenska Rödlistan 2015.

Bevarandemål

Spillkråka skall häcka i området, med viss naturlig variation

Negativ påverkan

- Skogsbruket och näringsens allt större krav på skogsråvara:
- Minskad lövandel i landskapet samt att befintliga hålträd och potentiella hålträd i framförallt asp huggs ner.
- Minskad medelålder i bestånden i intensivt brukade trakter gör att tillgången på lämpliga boträd minskar.
- Minskning av substrat för arten hästmyra som utgör basföda för arten.

Bevarandeåtgärder

Asp eller döende träd bör sparas och gynnas. Sumpgranskog, vilka i allmänhet har en lång kontinuitet och består av olikåldriga träd, ska lämnas intakta. Död ved, även i anslutning till hyggen, är viktiga födosöksplatser och kvarlämnade högstubbar är därför positivt. Skapande av död ved gynnar spillkråka och många andra skogliga arter.

Spillkråka är upptagen i Fågeldirektivet och Bernkonventionens bilaga II. Typisk art inom naturtyperna taiga (9010) och skogsbevuxen myr (91D0).

Bevarandetillstånd

Bevarandetillståndet för arten inom Natura 2000-området Fräkenkärret bedöms som gynnsamt då troliga häckningar årligen rapporteras från lokalen.

Dokumentation

Referenser:

ArtDatabanken 2015. Rödlistade arter i Sverige 2015.

Arfakta. <http://arfakta.artdatabanken.se>.

Svensk fågeltaxering, <http://www.fageltaxering.lu.se>

Artportalen. Rapportsystem för växter, djur och svampar. <https://www.artportalen.se/>

Länsstyrelsen i Södermanland, 2006. Bevarandeplan för Natura 2000-område Fräkenkärret (SE0220213), Nyköpings kommun. Dnr: 511-11315-2004

Länsstyrelsen i Södermanland 2001. Fräkenkärrets naturreservat. Beslut. Dnr: 231-4209-2001.

Naturvårdsverket. 2011. Vägledning för svenska arter och naturtyper inom Natura 2000. <https://www.naturvardsverket.se/Stod-i-miljoarbetet/Vagledning/Skyddad-natur/Natura-2000/>

SMHI Vattenwebb <https://vattenwebb.smhi.se/>

Vatteninformationssystem Sverige (VISS). <https://viss.lansstyrelsen.se/>

Eriksson, K. & Skyllberg, P. 1998: Vägen till naturen i Gnesta kommun. Gnesta kommun.

Länsstyrelsen i Södermanlands län 1991: Sörmlands Natur. Naturvårdsprogram.

Fräkenkärrets naturreservat, beslut 1998-09-25. Dnr: 231-1882-1998

Riksintresse för naturvård, Idnr: NRO 04 010, 2000-02-07.

Övriga källor:

Per Folkesson, Länsstyrelsen i Södermanland

Inventeringar:

Skogsvårdsstyrelsens nyckelbiotopinventering – databas Kotten

VMI-Södermanland, Länsstyrelsen, opublicerad, (inventerad 1991–92).

Bilagor

Exempel på arter i Fräkenkärrets Natura 2000-område

Exempel på arter som har noterats i Fräkenkärret Natura 2000-område (inom parentes anges eventuell rödlistekategori, samt i förekommande fall typisk art (TA) för naturtypen/-erna):

Fåglar:

Grågås, *Anser anser*
Gröngöling, *Picus viridis*
Fisktärna, *Sterna hirundo*
Knipa, *Bucephala clangula* (TA)
Kricka, *Anas crecca*
Mindre hackspett, *Dendrocopos minor*
Nötkråka, *Nucifraga caryocatactes* (TA)
Pärluggla, *Aegolius funereus* (TA)
Snatterand, *Anas strepera*
Spillkråka, *Dryocopus martius* (NT, TA)
Storlom, *Gavia arctica*
Storskrake, *Mergus merganser*
Sångsvan, *Cygnus cygnus* (TA)
Trana, *Grus grus*
Vigg, *Aythya fuligula*

Kärlväxter:

Andmat, *Lemna minor*
Bredkaveldun, *Typha latifolia*
Bunkestarr, *Carex elata*
Dvärgigelknopp, *Sparganium natans*
Dyblad, *Hydrocharis morsus-ranae*
Dybladträ, *Utricularia intermedia* (TA)
Gul näckros, *Nuphar lutea*
Gäddnate, *Potamogeton natans*
Kråklöver, *Comarum palustre*
Nordnäckros, *Nymphaea alba* subsp. *candida*
Sjöfräken, *Equisetum fluviatile*
Smalkaveldun, *Typha angustifolia*
Stor andmat, *Spirodela polyrhiza*
Strängstarr, *Carex cordorrhiza* (TA)
Svedjenäva, *Geranium bohemicum* (NT, TA)
Trubbnate, *Potamogeton obtusifolius*
Trådstarr, *Carex lasiocarpa*
Uddnate, *Potamogeton friesii* (NT)
Vass, *Phragmites australis*
Vattenaloe, *Stratiotes aloides*

Vattenbläddra, *Utricularia vulgaris*
Veketåg, *Juncus effusus*
Vit näckros, *Nymphaea alba*

Kransalger:

Papillsträfsse, *Chara virgata*

Mossor:

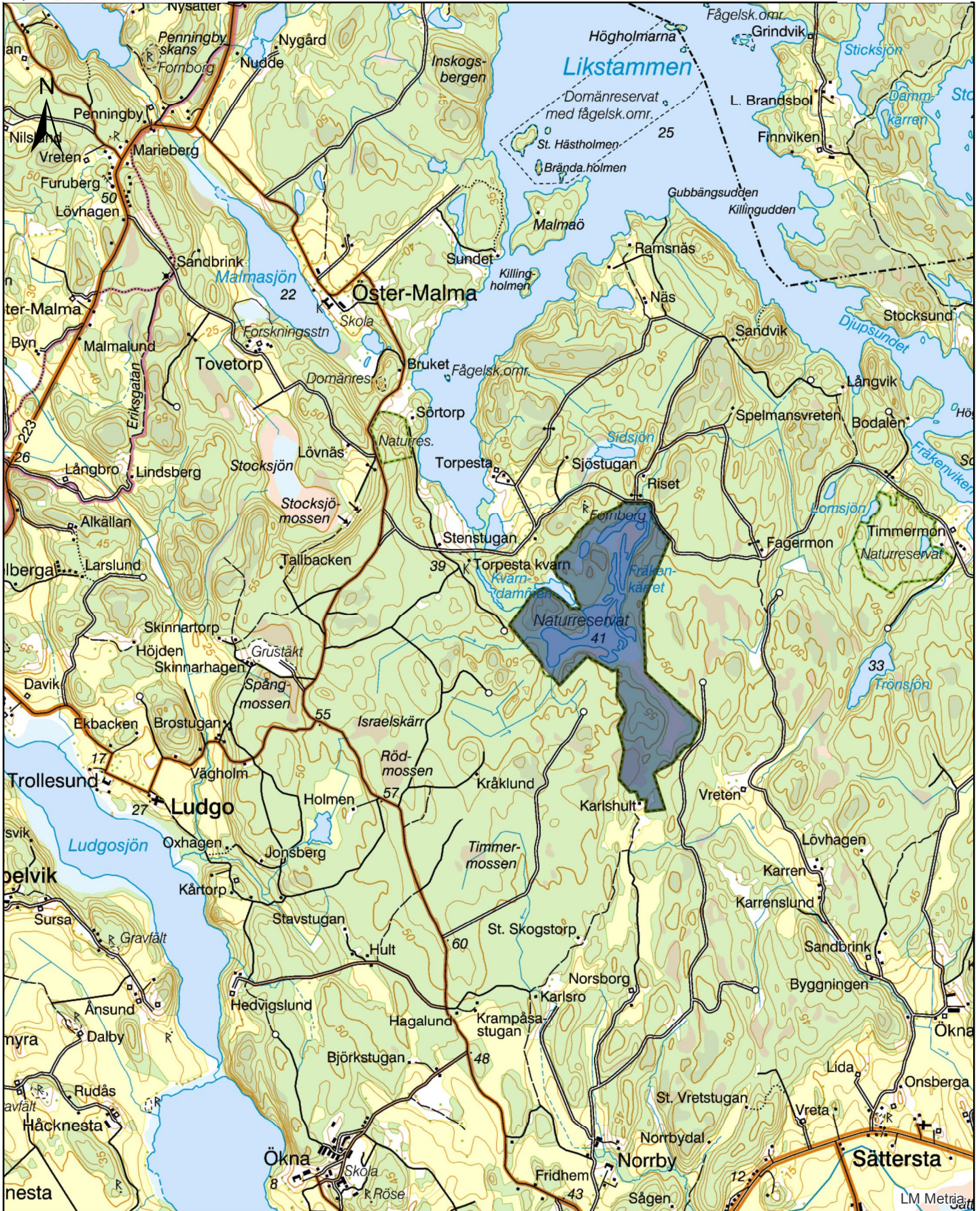
Cypressfläta, *Hypnum cupressiforme*
Grön sköldmossa, *Buxbaumia viridis* (TA)

Ryggradslösa djur:

Blå jungfruslända, *Calopteryx virgo*
Bredkantad dykare, *Dytiscus latissimus*
Bred trollslända, *Libellula depressa*
Brun mosaikslända, *Aeshna grandis*
Fyrfläckad trollslända, *Libellula quadrimaculata*
Guldtröslända, *Cordulia aenea*
Metalltröslända, *Somatochlora metallica*
Nordisk kärrtröslända, *Leucorrhinia rubicunda*
Sjöflickslända, *Enallagma cyathigerum*
Spjutflickslända, *Coenagrion hastulatum*

Svampar:

Dropptaggsvamp, *Hydnellum ferrugineum* (TA)
Fjällig taggsvamp, *Sarcodon imbricatus* s. str.
Granfingersvamp, *Ramaria eumorpha*
Grangräticka, *Boletopsis leucomelaena* (VU)
Gula fingersvampar, *Ramaria flavescens*
Skarp dropptaggsvamp, *Hydnellum peckii*
Stort haröra, *Otidea onotica*
Svart trumpetsvamp, *Craterellus cornucopioides*

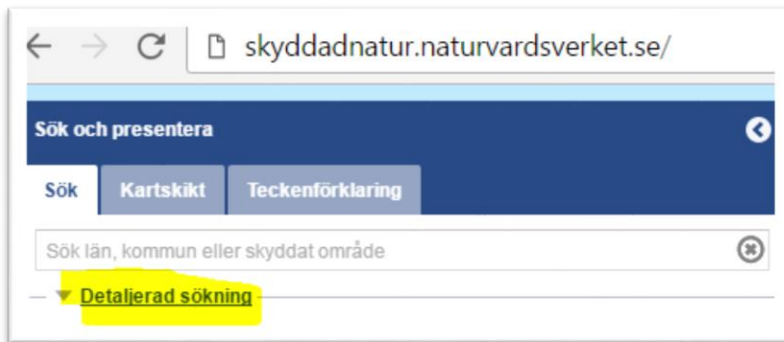
Länsstyrelsen Södermanland © Lantmäteriet Geodatasamverkan

Karttjänst Skyddad natur

<http://skyddadnatur.naturvardsverket.se/>

För att få en bild av var i respektive Natura 2000-område naturtyperna finns kan Naturvårdsverkets karttjänst Skyddad natur användas.

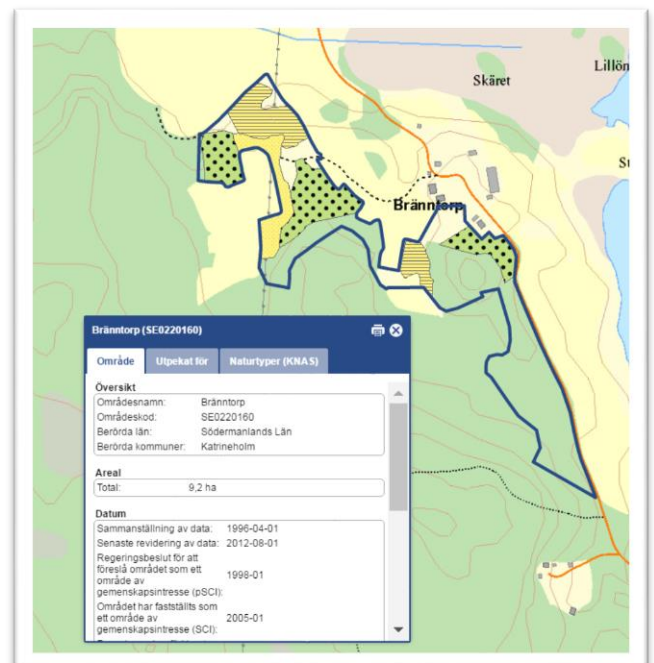
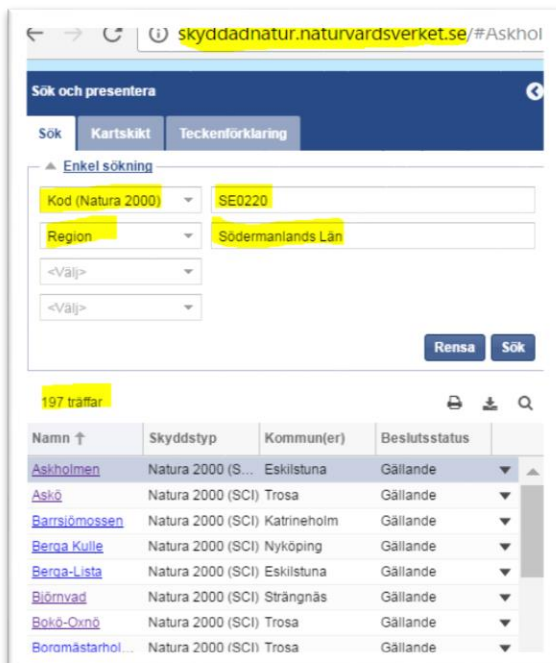
Välj "Detaljerad sökning"

Välj alternativ *Kod (Natura 2000)* skriv in SE0220

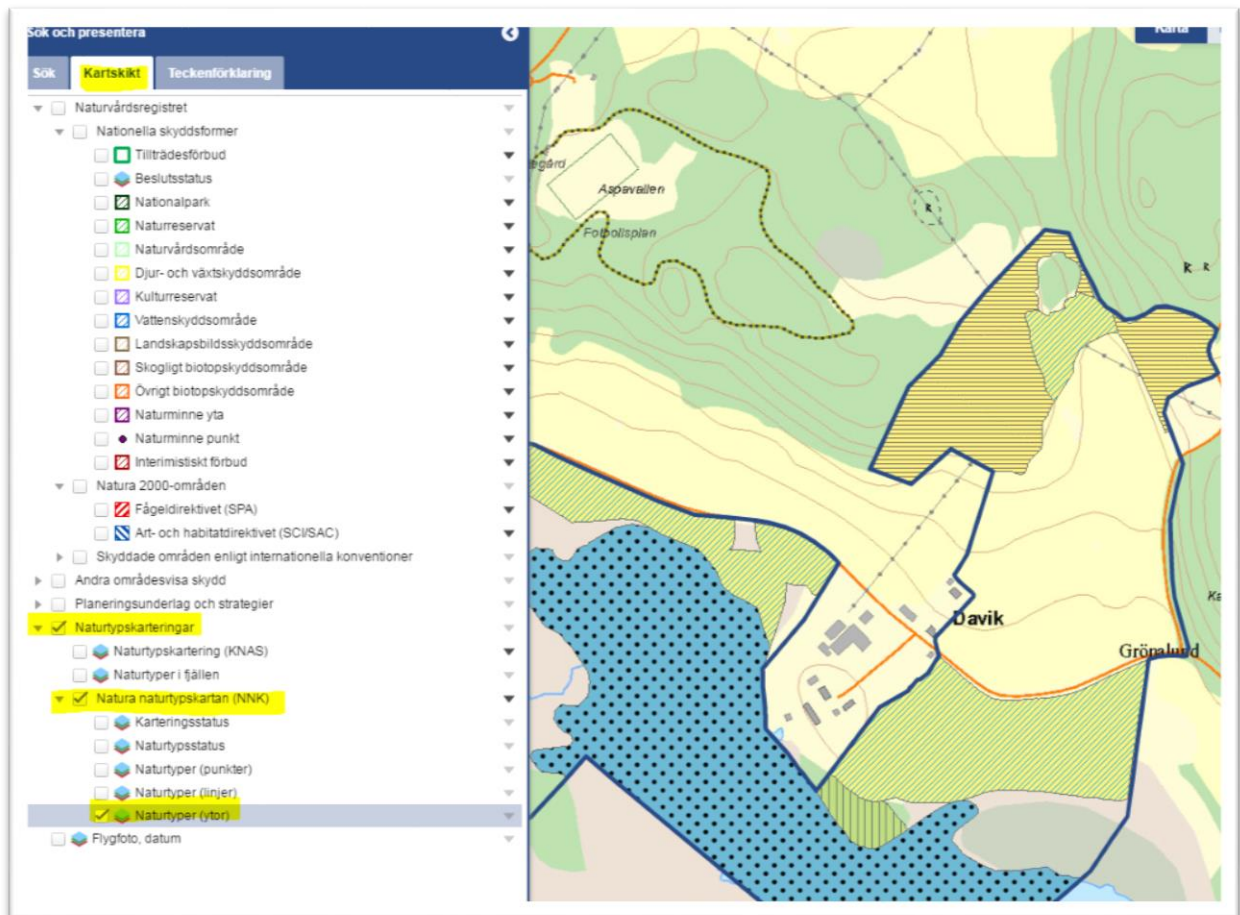
Välj *Region* och sök fram Södermanlands län

Sök, det ska bli 197 träffar. När man klickar på ett av namnen i listan kommer man dit i kartan.

För att se Naturtyper för områdena i kartan gå in på fliken "Kartskikt".

Avmarkera allt i *Naturvårdsregistret*. Det är endast *Naturtypskarteringar* > *Natura naturtypskartan (NNK)* > *Naturtyper (ytor)* som ska vara markerade. Klicka sedan i kartan på den naturtyp du vill veta mer om så kommer en informationsruta upp i fönstret.

Karttjänst VISS Vattenkartan – avrinningsområden

<https://viss.lansstyrelsen.se/Maps.aspx>

I denna karttjänst går det bl.a. att se utbredningen av avrinningsområden.

1) Öppna Vattenkartan:

VISS Vatteninformationssystem Sverige

Avancerad sök Kartor Hämta data Om VISS

Kartgalleri

Välj karta utifrån dina behov. Kartgalleriet kommer att fyllas på efterhand. En hjälp för kartorna finns här.

- Vattenkartan (ny plattform)**
Samma innehåll som den gamla Vattenkartan men med ett nytt utseende baserat på ny teknik - fungerar i de flesta webbläsare och mobila enheter. Om man inte behöver verktyg som utskrift mm. går det att öppna kartan i ett enklare utförande, öppna kartan.
- Enkla kartan**
Kartan kan även öppnas i [enklare utförande](#) vilket passar bra för mindre skärmar. Innehåller statusklassningar, mjölkvalfetsnormer och indelning av vatten.
[Filen om enkla kartan](#)
- Påverkanskällor**
Kartan visar nya bedömningar av påverkanskällor från tredje förvaltningscykeln. Konnektivitet, hydrologisk regim och morfologiskt tillstånd visas inte då de kommer att kompletteras våren 2019.
- Vattenmyndighetens data på GeodataKatalogen**
Hämta hem geodata från VISS på Länsstyrelsens Geodatakatalog. Det som finns tillgängligt är statusklassningar, vattenförekomster samt mjölkvalfetsnormer. Geodatan hittas lättast genom att filtrera på ansvarig organisation och markera Vattenmyndigheterna. Filerna tillhandahålls i shapeformat med referenssystemet SWEREF 99 TM. Det finns också lyrifiler (ArcGIS 10.3 format).
- Kraftigt modifierade vatten samråd (avslutat)**
Karta som visar de vatten som omfattades av samrådet om förslag till mjölkvalfetsnormer för kraftigt modifierade vatten 2/5-30/9 2018 (samrådet är avslutat, läs mer på [Vattenmyndigheternas webbsidor](#)).

Webbmaster: viss-support@lansstyrelsen.se
Cookiepolicy VISS Öppna API

VATTENMYNDIGHETENA Länsstyrelserna Havs och Vatten myndigheten

2) Zooma in till önskat område i kartan och kryssa i lagren under "Avrinningsområden" som finns längst ner under "Vattenförekomster och övrigt vatten":

Lagerlista

Sök i lagerlista

- Övervakning
- Åtgärder och påverkan
- Vattenförekomster och övrigt vatten** ...
 - Vattenförekomster (2017-2021)
 - Vattenförekomster och övrigt vatten - (2010-2016)
 - Vattenförekomster och övrigt vatten - (2004-2009)
 - Avrinningsområden**
 - SMHI huvudavrinningsområden (2016) ...
 - Vattenförekomst avrinningsområden ytvatten (VARO) ...
 - SMHI delavrinningsområden (2016) ...
 - Miljö kvalitetsnormer 2016-2021 ...
 - Statusklassningar och bedömningar 2010-2016
 - Skyddade områden enligt vattenförvaltningsförordningen ...
 - Skyddade områden - miljöbalken ...
 - Typindelning ...
 - Administrativa områden ...
 - Havsmiljödirektiv ...
 - Vattendirektivet Norge (NVE) ...
 - Vattendirektivet Finland (SYKE) ...
 - Topografiska webbkartan nedtonad
 - Topografiska Webbkartan Nedtonad ...
 - Ortofoton ...
 - Ortofoto ...